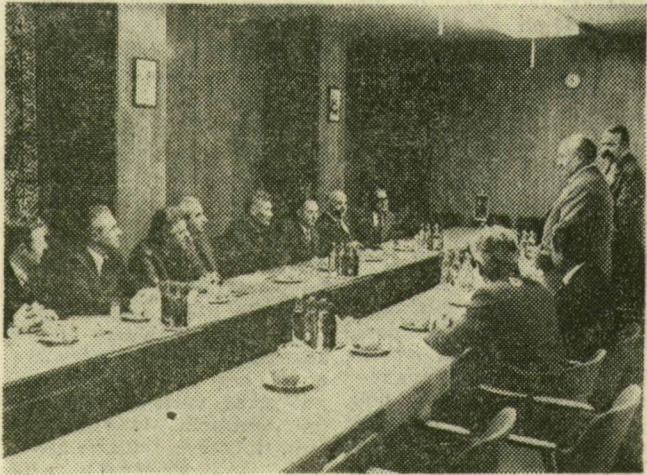


## Szovjet történészek Szegeden



A vegyes bizottság tagjai a megyei pártbizottság első ülésén tájékoztatót hallgatják. (Fotó: Somogyi Károlyné)

Tegnap, csütörtökön két napos látogatásra megyénkbe érkezett a Magyar-Szovjet Történelmi Vegyes Bizottság kilenc tagú küldöttsége. A történettudósokból és régészekből álló bizottság A. P. Okladnyikov akadémikus, a szovjet tagozat elnöke és Mérei Gyula akadémikus, a magyar tagozat elnöke vezetésével délelőtt ellátogatott a megyei pártbizottságra, ahol dr. Komócsin Mihály, az MSZMP Központi Bizottságának tagja, a megyei pártbizottság első titkára fogadta a delegációt. A találkozón dr. Komócsin Mihály rövid áttekintést adott megyénk életéről, válaszva a közelmúlt meghatározó történelmi ese-

ményeit, a megye gazdasági szerkezetének átalakulását és jelenlegi helyzetét, az oktatási, kulturális és tudományos tevékenységet, valamint a történelmi, munkásmozgalom-történelmi kutatások eredményeit.

A történelmbizottság tagjai tegnap felkeresték a szegedi József Attila Tudományegyetemet is, ahol dr. Antalffy György rektor fogadta őket, ezt követően pedig ellátogattak a Móra Ferenc Múzeumba. Majd programjukban Vásárhelyen megtekintik a Tornyai János Múzeumot és látogatást tesznek a Majolikagyárban is.

## Új étterem Vásárhelyen

Tegnap, csütörtökön átadták Hódmezővásárhelyen a 3 ezer négyzetméteres, vendéglátó komplexumot, a Tisza éttermet és konyhát. Az ötödik ötéves terv egyik legnagyobb vendéglátóipari beruházása — amelynek avatásán ünnepi beszédet Csizmadia Sándorné dr., a városi tanács elnöke mondott — annak a kereskedelem-politikai célkitűzésnek megvalósítását szolgálja, amely az étkezési szolgáltatások színvonalának emelését, a gyermekélelmiszer gondjainak enyhítését határozta meg fő feladatként. A létesítmény elsősorban az általános iskolások napi háromszori étkezését biztosítja. Délután zenés étteremként működik, az étterem melletti presszó pedig egész nap fogadja a vendégeket.

A vendéglátóipari egység 27,6 millió forint ráfordítással készült. A létesítmény közel 1500 négyzetméter alapterületű. Együttesen az étterem és a presszó 280 vendég fogadására képes, nyári időszakban az épület előtti terasz további 150 vendégnek ad helyet.

A kivitelezést, mint fővállalkozó, a CSOMIÉP végezte, jó együttműködést, rugalmas módszereket kialakítva a beruházóval. Ennek eredménye, hogy az eredetileg kitűzött határidő előtt, a költségvetési kereten belül átadták a létesítményt.

## A „bolondéria” haszna

Elsőször csak megmosolyogták az intézetben a doktor urat. „Nézd már”, bökdöste az egyik kék köpenyes a másikat, „saját kocsiján szállítja ezeket a rozsdás vasakat. Ugyancsak megérheti neki, ha nem félti azt a csodaautót.” Elnéztek, hogy az orvos kollégái segítségével cipeli az alagsorba a nehéz rudakat, amelyeket a helyi MEH-telepen vásárolt meg. Aztán elnézték a vasakat is, ott a folyosón, átléptek rajtuk, nap mint nap, pedig lett volna némi hegeszteni valójuk is. „Csak nem törjük magunkat azért, hogy ő meg aztán fölvegye az újítási díjat, saját bolondériájáért.”

Azt mindenki egyből észrevette, hogy „megtollasodott” külföldi útján a doktor úr, ferde szemmel, irigykedve nézték a nyugati márkájú gépkocsit. Az már kevésbé érdekelte őket, hogy gazdagítana ő bennünket is, hogy hozott ő sok minden mást is, értékesebbet, pénzzel alig kifejezhető, a köz javára fordítható: a fejében. Adná is, osztaná is a tanulmányúton szerzett szellemi kincsét, de segítség nélkül, drukkerek nélkül, sőt nemegyszer ellendrukkerekkel körülvéve, ez nem megy.

Ez az orvos is, akár sok, más szakmájú kutatótárs, járja a világot. Az ország pénzén, s ha ebből nem telik, a magán pénztárcájából is utazik. Nem a szórakozás és a nagyvilág: az egészséges becsúszás, a szakma szerete, a megismerés, a több tudás reménye, a saját ismeretek átadásának kényszere hajtja. S az is ösztönzi: idehaza, a mi egészségügyünknek is legyen minél több jó eljárása, gyógyítási módszere, hasznos műszere, ami más országokban már az emberek javát szolgálja.

Az Egyesült Államokban például létezik egy 15 ezer dolláros berendezés, amellyel a koraszülött, gyöngye magzatok életét lehet megmenteni. Inkubátor ez, de nyitott, s egyben műtőasztal is, lélegeztető készülékkel. Amíg az anyja melege fölül korán megvált újszülött megkapja a biztonságos hőmérsékletet, az orvos szabadon vizsgálhatja, kezelheti, operálhatja akár. Életmentő szerkezet ez, elkélne minden kórházban, szülőotthonban egy ilyen, de sok ezer dollárért?

Szegény ember az eszével gazdagodhat. Az orvos, nap nap után, mikor kibújt a fehér köpenyből, nekilátott és tervezett rajzolt számolt, majd ócskavasakat változtatott, mesterebbekkel tárgyal és várakozott, elnézte, hogy megmosolyogják „bolondériájáért”, amelv lassan, akár a „Eüca-széke, csak elkészült. A berendezés hazai mása mindazt tudja, amit az amerikai, csak nem 15 ezer dollárért, hanem kétezer forintért!

„Csecsemőhalálozás”, „devizahiány”, „gazdaságosság”, „újítási kedv” — mind olyan aktuális címszavak, amelyekből azt

következtethetné az ember: két kézzel kap az ország egy ilyen lehetőség után. De nem. Orvosunk egész dokumentációját átadta az illetékes gyárnak, úgy öt éve, s azóta csend és némaság. Se újítási díj — mint sokan gondolták —, se sorozatgyártás a mi koraszülötteink éltetésére, se saját „bolondéria”.

En azt hiszem, azzal vesztettünk a legtöbbet, hogy megöltük valakiben a „bolondériát”, a közösség gazdagítására képes alkotókedv. Oly hamar észrevesszük, hogy egyetlen ember mivel gyarapodott, de nincs elég képességünk meglátni: az érdektelenség mi mindentől fosztja meg az egész országot.

Orvosprofesszor panasolja: hiába ismerik el külföldön kutatási eredményeit, hiába kínálta föl idehaza a népbetegség megelőzésének gyakorlati módszerét, hiába végzett közgazdászknak is dicséretére való gazdasági számításokat, hiába írta le lépésről lépésre a teendőket — minden javaslata süket fülekre talált. A megvalósítás szakemberei fel csak válaszra sem méltatják. A nemzetközileg is elismert, ősz tudós megaláztatott, elkécsereztet embernek érzi magát; amíg elképzelései csak papíron léteznek, nem tud hasznára lenni az emberiségnek. Pedig erre tette föl az életét.

Ilyen „megszállottai” azonban nemcsak az orvostudománynak vannak. Matematikusok, fizikusok, kémikusok is tudnának beszélni meg nem valósult álmaikról. Egyikük például így fogalmazta meg tapasztalatait: hiába tudom én, hogy az alaputatás során iparban hasznosítható eredményre jutottunk, hiába hívom föl külön erre a gyár figyelmét, hiába kilincselek, az új technológiából nem lesz semmi. Vagy mert egyszerűen kényelmek a vezetők, félnek az újtól, vagy azért, mert a termelés bizonyos irányba már „beállt”, bonyolult, költséges lenne a változtatás, vagy a mi iparunk nincs olyan fejlettségi szinten, hogy az új eljárást bevezethetnénk. Így fordul elő aztán az a furcsa helyzet, hogy a külföldi tapasztalatokat idehaza „továbbgondolják” magyar kutató új eredményeit — mindenféle kilincselés nélkül, a nemzetközi folyóiratban közölt dolgozat alapján — nyugati gyár már alkalmazza.

Valaki egyszer így fogalmazott: „A kutató olyan, mint egy haszonállat, amely csak holta után hajt hasznát.” Ezt a véleményt imigyen cölfolta meg a Magyar Tudományban az egyik érdekelte: „Ha nem láthatom, hogy még életemben hasznos lehetek, akkor minnek élek?”

Ehhez csak annyit: ha nem hasznosítjuk az alkotó ember gondolatait, nem érdemljük meg, hogy gazdagabban éljünk.”

Chikán Ágnes

## A gépipar tíz éve

### Dinamikus nőtt a termelés

Csongrád megyében a gépiparban foglalkoztatottak 30, az állásalkotók 40 százaléka Szegeden összpontosul. A városban nyolc állami vállalati egység és kilenc szövetkezet működik. Helyi központú üzemi nincs, így a vezetési funkciók jelentős részét — a vállalati, vagy a tröszt szervezeten keresztül — másutt látjuk el. Tíz év alatt a vállalati összes létszám 29 százalékkal nőtt, ezen belül a fizikai dolgozóké 31 százalékkal. A termelési hatékonyság majdnem megkétszereződött. A szövetkezetekben ugyanennyi idő végén 412 fővel dolgoznak kevesebben, s igen kedvező, hogy közben kis híján háromszorosára nőtt a termelési hatékonyság.

Mindkét szektorban a termelésben közvetlenül résztvevők túlnyomó része — mintegy 90 százaléka — teljesítménybérben dolgozik, s a technika korszerűsítésével arányosan nőttek a követelmények. A munka színvonalának megfelelő differenciátság azonban csak az utóbbi időben javult valamelyest. Az állami üzemekben az éves bér az ipari átlag körül mozog: 42 ezer 416 forint, a szövetkezetekben 41 ezer 298 forint.

A vállalatoknál az utóbbi évtizedben jelentősek voltak a beruházások, amelyeknek egy része új termékek gyártását, a még meghagyottak korszerűsítését, illetve a munkakörülmények javítását eredményezte, például a vasöntőben, a kábelgyárban, a MAHART-nál, a kéziszerszámgyárban, az AFIT XI. számú vállalatnál. Sokat fejlődött a technológiai színvonal is, különösen az állami üzemekben. A szövetkezeti

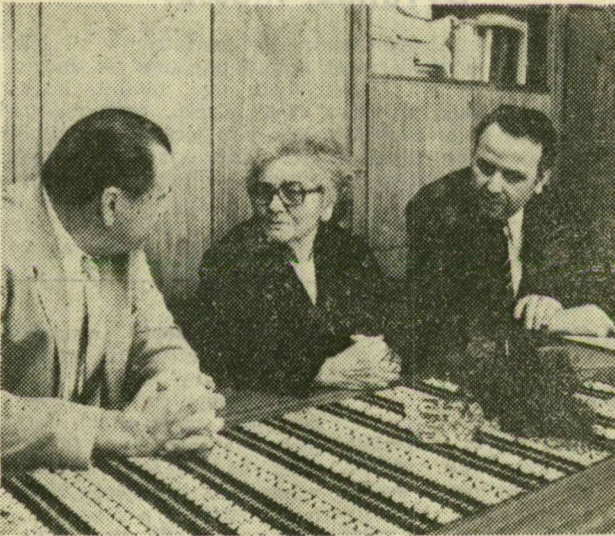
fejlesztések — pénzügyi okok miatt, nem terjedtek ki a technológia korszerűsítésére. A gépiparban csaknem teljesen gépesített a közvetlen termelés. Viszonylagos elmaradottság a kiszolgáló rendszereknél tapasztalható, például az anyagmozgatásnál és a csomagolásnál. A kapacitások kihasználása azonban fokozatosan javul, a veszteségek csökkentése és a károsítóanyagok eltávolítása folyamatos.

Tíz év alatt dinamikus nőtt a szegedi gépipar termelése: a vállalatoknál idén eléri az 1970. évinek 284, a szövetkezetekben pedig a 225 százalékát. A termelés növekedésében jelentős szerepe volt a már említett gyártmánykorszerűsítésnek, az új termékeknek. Az Ikarusgyár új autóbussz-alkatrészekkel jelentkezett, a kábelgyár a gépparkját újította föl, a vasöntőde elkezdte az alumínium-, réz- és bronzöntvények termelését, a kéziszerszámgyár új árukat bocsátott ki, az AFIT jelentősen növelte kapacitását, s a műszerezettségét. A szövetkezetek több száz féle termékeinek 60 százaléka — a piaci igényekhez igazodva — 4-6 évenként változik. A munkájukban 5-8 százalékot képvisel a lakossági szolgáltatás.

Kétségtelen, a szegedi gépipar gyár önállósága nehezíti az ágazati és a területi irányítás összehangolását. Laza a kapcsolat a KGM-mel, mert a minisztérium a vállalati központokkal törődik jobban. A lakossági szolgáltatást végző üzemeknek megfelelő a tanács irányítása, úgyszintén a szövetkezetekben is. Végeredményben elmondható, hogy az el-

múlt évtizedben mindenütt dinamikus volt a gyarapodás, jóllehet még jelentős tartalékok feltárására van lehetőség.

## Születésnap köszöntés



Képünkön (balról jobbra): Török József, az ünnepelt és dr. Koncz János

Tegnap, csütörtökön ünnepelte 80. születésnapját ö. v. Biebert Antalné, a munkásmozgalom régi harcosa, nyugdíjas, aki a Szocialista Hazáért Erdemrend és a Felszabadulási Jubileumi Emlékérem tulajdonosa. Fogadta és köszöntötte őt születésnapja alkalmából a szegedi városi pártbizottság tegnap délelőtt dr. Koncz János, a Csongrád megyei pártbizottság titkára és Török József, a szegedi városi pártbizottság első titkára.

Biebertné 1917-ben párt-szervezőként kapcsolódott a munkásmozgalomhoz, 1919-ben Garbai Sándor titkárnője, s ebben az időszakban futárszolgálatot is teljesített. Változatos és izgalmas az

élete. Tatabányán a Nőmunkás című lap terjesztője, miközben tanul és megszerzi a szülésznői képesítést. 1936-ban férje révén jut ki Spanyolországba, ahol hét hónapot tölt a fronton a nemzetközi Vöröskereszt ápolónőjeként.

Visszatérte után Magyarországon börtönbüntetésre ítélték, azt követően is rendőrségi megfigyelés alatt állt. A negyvenes években letartóztatták, majd bizonyítékok hiányában felmentették, később internálták.

A felszabadulás után került Szegedre, a 2. ukrán front kórházába, mint ápolónő. Nyugdíjas, ma is a Belvárosi I. pártalapszervezet tagja.

## A vállalati szervező munkáról

A szervezési tárcaközi bizottság csütörtöki ülésén Trethon Ferenc munkaügyi miniszter elnökletével a vállalati szervezőmunka fejlesztésének kérdéseit vitatták meg. Megállapították: a következő középtávú terv időszakában — összhangban a gazdaságpolitikai célkitűzésekkel — a tartalékok fel-

tárásával és hasznosításával emelni kell a vállalati általános szervezetségi színvonalat; és meg kell akadályozni a szervezetségi újratermelődését.

Megvitatták a szervezési módszerek, eljárások központi nyilvántartási rendszerének létrehozására vonatkozó javaslatot is. (MTI)

## Magyar gazdasági napok a Szovjetunióban

A Magyar Kereskedelmi Kamara és a Műszaki és Természettudományi Egyesületek Szövetsége októberben negyedik alkalommal rendezi meg a Szovjetunióban a magyar gazdasági napokat. A hétfőn kezdődő rendezvénysorozatnak három köztársasági főváros — Kijev, Tbiliszi és Ashabad — ad otthont, azzal a céllal, hogy a két ország szakemberei újabb lehetőségeket tárjanak föl a szocialista integráción belüli magyar-szovjet együttműködésben.

A tervek szerint több mint 50 előadás hangzik majd el Magyarországról, illetve főként a magyar gazdaság legkülönbözőbb területeiről. Több téma, amely

a korábbi gazdasági napokon is szerepelt, a KGST-n belüli kooperációs és szakosodási irányvonalnak megfelelően, ismét napirendre kerül.

Az előadásorozat programját a helyi igényekhez igazították. Kijevben például külön kérésre hangzik majd el előadás a meglévő növénytermesztés műszaki követelményeiről, a növényolajgyártás és -csomagolás tapasztalatairól, és a húsfeldolgozás technológiájáról.

Az előadásokat dia- és filmvetítések kísérik, utánpedig lehetőség nyílik majd a közvetlen eszmecserekre is. (MTI)